

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/59>

Jautājums

Laimas vai ***Laima slimība***?

Atbilde

Precīzs nosaukums ir ***Laimas borelioze***.

Jautājums par slimības nosaukumu ik pa laikam kļūst aktuāls, arī komentāri par to presē ir bijuši. Piemēram, profesore B. Rozentāle 2006. gada 5. maijā laikrakstā „Diena” skaidrojusi: „Šī infekcijas slimība pirmo reizi aprakstīta ASV ***Laimas*** pilsētā, tādēļ pēc šīs pilsētas nosaukuma latviski to pieņemts saukt par ***Laimas***, nevis *Laima slimību*. Līdzīgi kā *Ebolas vīruss* vai *Rietumnīlas drudzis* (pēc vietas nosaukuma). Tikai kādu laiku vēlāk atklāja ***Laimas slimības*** ierosinātāju – borēliju, ko nosauca šīs baktērijas atklājēja Burgdorfera vārdā. [...] Sabiedrības veselības aģentūras slimību klasifikatorā [...] lietots nosaukums – ***Laimas borelioze***.”

„Jaunajā eponīmu vārdnīcā” atrodams cits skaidrojums: „***Laima slimība***, ***Laima borelioze*** – infekcija, ko izraisa baktērija *borēlija*, kuru pārnēsā ērces. No ***Laimas*** pilsētas (*Lyme*, ASV, Konektikutas štatā) nosaukuma.” Tieši tāpēc, neiedziļinoties precīzā pilsētas nosaukuma atveidē un, iespējams, izvairoties no latviešu valodā mulsinošā *Laimas* vārda, plaši tiek lietots otrs slimības nosaukums ***Laima borelioze***.

LZA Terminoloģijas komisijas un Medicīnas terminoloģijas apakškomisijas priekšsēdētājs *Dr.habil. med. prof. M. Baltiņš* paskaidroja: precīzs un pareizs nosaukums ir ***Laimas borelioze***. Profesors gan atzina, ka patlaban arvien populārāks kļūst saliktenis *laimborelioze*. Iespējams, tieši tāpēc, ka rakstītāji nav pārliecināti par ģenitīva formu vārdkopterminā: ***Laima borelioze*** vai ***Laimas borelioze***.

Mazās ASV pilsētas nosaukuma *Lyme* precīzs un pareizs atveidojums latviešu valodā patiešām ir ***Laima***, ģenitīva locījumā – ***Laimas***.

Slimība nav nosaukta senlatviešu dievības vārdā, taču dažkārt valodā šādas sakritības ir iespējamā.

Avoti

Bankava, B. *Jaunā eponīmu vārdnīca*. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2012, 93.
lpp.

